

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 12147/2023
17.05.2023. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Gordane Komnenić, predsednika veća, dr Ilije Zindovića i Marije Terzić, članova veća, u parnici tužilje AA iz ..., čiji je punomoćnik Nikola Stevanić, advokat iz ..., protiv tuženog DDOR „NOVI SAD“ A.D. Novi Sad, čiji je punomoćnik Tamara Travica, advokat iz ..., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda u Novom Sadu Gž 3142/22 od 18.01.2023. godine, u sednici održanoj 17.05.2023. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE, kao neosnovana, revizija tuženog izjavljena protiv presude Apelacionog suda u Novom Sadu Gž 3142/22 od 18.01.2023. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Višeg suda u Novom Sadu P 239/2021 od 22.09.2022. godine, stavom prvim izreke, odlučeno je da se tužbeni zahtev delimično usvaja. Stavom drugim izreke, tuženi je obavezan da tužilji na ime materijalne štete isplati i to: na ime izgubljene zarade počev od 09.07.2017. godine pa do 31.08.2022. godine, iznos od 67.200,00 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.09.2022. godine do isplate; na ime materijalne štete u vidu novčane rente počev od 01.09.2022. godine pa ubuduće, mesečno iznos od 1.200,00 evra, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate do 10-og u mesecu za tekući mesec dok za to postoje uslovi i to dospele rate odjednom sa zakonskom zateznom kamatom počev od dospelosti svake rate do isplate. Stavom trećim izreke, tuženi je obavezan da tužilji na ime naknade troškova parničnog postupka isplati iznos od 943.500,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana izvršnosti presude do isplate. Stavom četvrtim izreke, višak tužbenog zahteva preko dosuđenog iznosa od 67.200,00 evra do traženog iznosa od 124.800,00 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.09.2022. godine, kao i zahtev za isplatu novčane rente preko dosuđenog mesečnog iznosa od 1.200,00 evra do traženog mesečnog iznosa od 2.400,00 evra sa sporednim potraživanjem kamate na tu razliku, je odbijen.

Apelacioni sud u Novom Sadu je, presudom Gž 3142/22 od 18.01.2023. godine, stavom prvim izreke, žalbu tužilje odbio, žalbu tužene delimično usvojio a delimično odbio, pa je presudu Višeg suda u Novom Sadu P 239/2021 od 22.09.2022. godine potvrdio u usvajajućem delu naknade materijalne štete, a preinačio u delu odluke o troškovima postupka, tako što je dosuđeni iznos od 943.500,00 dinara snižen na iznos od 580.500,00 dinara. Stavom drugim izreke, odbijeni su zahtevi tužilje i tužene za naknadu troškova drugostepenog postupka.

Protiv pravnosnažne presude donete u drugom stepenu, tuženi je izjavio blagovremenu reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu, primenom odredbe člana 408. Zakona parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ br. 72/11... 18/20) i utvrdio da je revizija neosnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 374. stav 2. tačka 2. Zakona parničnom postupku, na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti. Revizijom tuženog ukazuje se na bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 374. stav 2. tačka 7. Zakona o parničnom postupku, jer je sud odbijajući predlog tuženog da se odredi novo medicinsko veštačenje putem veštaka medicine rada, i odbijajući predlog za ekonomsko - finansijskim veštačenjem, onemogućio tuženog da raspravlja pred sudom. Međutim, ta bitna povreda nije razlog zbog kog revizija može da se izjavi na osnovu odredbe člana 407. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku. Tuženi u reviziji neosnovano ukazuje da je sudija Jadranka Mali koja je član veća drugostepenog suda, bila postupajući sudija pred Višim sudom u Novom Sadu u ovoj parnici pošto je, suprotno tim navodima revizije, prvostepenu presudu doneo sudija Milan Knežević, a prethodnu presudu Višeg suda u Novom Sadu P 1693/18 od 04.02.2022. godine donela je sudija Sanja Gojković Stolić.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilja je povređena 09.07.2017. godine u 17,00 časova u ..., na raskrsnici ulica ... i ... ulice, tako što je BB, upravljajući putničkim vozilom registraske oznake-..., osigiranim kod tuženog, izgubio kontrolu nad vozilom, sišao sa kolovoza u levo, te prednjim delom vozila udario u privremeno postavljene saobraćajni znak „obavezni smerovi“, a potom i u tužilju, koja, se kao pešak, kretala ulicom ... pored kolovoza sa leve strane od pravca ulice ... ka ulici Od sile udara, tužilja je udarila u vozilo registraske oznake-.. koje

je bilo parkirano pored kolovoza i tom prilikom zadobila teške telesne povrede opasne po život. Usaglašavanjem nalaza i mišljenja sudskih veštaka neurologa, neuropsihijatra, ortopeda i pulmologa, utvrđen je jedinstveni procenat umanjene životne aktivnosti koja kod tužilje iznosi 60%. Tužilja je rođena ... godine, završila je srednju školu, smer ..., a u vreme kada se dogodila predmetna saobraćajna nezgoda bila je zaposlena kod poslodavca „VV“ d.o.o, počev od avgusta 2016. godine, po osnovu ugovora o radu na određeno vreme, na poslovima ... do 30.06.2018. godine, kada joj je taj ugovor istekao. Pored te zarade, tužilja je zaradu ostvarivala i baveći se pevanjem. Naime, tokom .../... godine, tužilja je bila učesnik poznatih televizijskih muzičkih takmičenja na kojima se afirmisala, pa je odlazila na časove solo pevanja kako bi se usavršila. U aprilu mesecu ... godine tužilja je počela da radi kao pevačica sa bendom „GG“ čiji osnivač je bio DD. Po potrebi je odlazila da peva sa kolegama iz drugog benda kada je pozovu, i ako nije imala ugovorene svoje nastupe. Takođe je povremeno nastupala sa bendom „ĐĐ“ čiji je stalni član bio EE, kao i sa bendovima „ŽŽ“ i „ZZ“. U periodu od aprila ... godine do jula ... godine tužilja je imala u proseku tri nastupa nedeljno od kojih su uglavnom vikendi bili po klubovima na teritoriji ... i to: klub „II“, „JJ“, kafana „KK“ i drugi klubovi van teritorije ..., dok je neke nastupe imala i po privatnim žurkama, rođendanima, proslavama rođenja dece, krštenjima, svadbama i slično. Zarada tužilje po svakom nastupu bila je fiksna i iznosila 100 evra. Na taj način tužilja je prosečno zarađivala 300 evra nedeljno, odnosno 1200 evra mesečno. Osim toga, tužilja je pored ovog fiksnog iznosa ponekad dobijala i bakšiš u iznosu koji je varirao. Sve honorare od nastupa tužilja je primala na ruke u gotovini, tako što je ugovoreni iznos isplaćivao šef benda DD. Nikada nije bila član Udruženja estradnih umetnika, niti je plaćala naknadu SOKOJ-u. Kao posledica povreda zadobijenih u predmetnom događaju, tužilja nije sposobna za poslove pri obavljanju kojih je potrebno podizanje i nošenje tereta preko 5 kilograma u jednom aktu, guranje ili vučenje tereta preko 10 kilograma u jednom aktu, rad u prinudnom položaju tela, posebno za pretklon, zatklon, rotaciju trupa i rad sa rukama iznad nivoa glave, duževremeno stajanje ili hodanje (duže od 30-40 minuta), hodanje po klizavom, neravnom i trošnom terenu (pesak, neugažena zemlja itd), učestalo savladavanje arhitektonskih prepreka (stepenice, kose ravni i slično), duževremensko sedenje (duže od 30-40 minuta), rad na visini ili u dubini, rad u lošim klimatskim i mikroklimatskim uslovima, precizan dimanualni rad, korišćenje svojih vokalnih sposobnosti (pevanje), kontinuirano angažovanje pažnje, koncentracija i adekvatna psihomotorna brzina i reagovanje. Uopšte nije sposobna (potpuni gubitak radne sposobnosti) za obavljanje poslova pevačice. Lečenje tužilje završeno je 23.03.2018. godine, a nakon saobraćajne nezgode tužilja je rodila jedno dete. Zbog zaostalih posledica povređivanja spornom prilikom, kod tužilje je prisutno umanjeno opšte radne sposobnosti od 64,5% i to zbog ograničene pokretljivosti slabinskog dela kičmenog stuba, srednjeg do teškog stepena (35%), ograničene pokretljivosti grudnog dela kičmenog stuba srednjeg do teškog stepena (7,5%), slabosti i trnjenja nogu (2%), slabije mišićne snage u regiji intervencije levog lakatnog nerva (5%), organski psihosindrom blagog do umerenog stepena (10%), stanje nakon nagnječenja pluća, srasli prelom „drške“ grudne kosti, stanje posle prsnuća plućne maramice sa desne strane sa parcijalnim pneumotoraksom (5%).

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su, delimičnim usvajanjem tužbenog zahteva tužilje, tuženog obavezali da joj naknadi štetu na ime izgubljene zarade od 67.200,00 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate, sa pripadajućom kamatom i da joj ubuduće isplaćuje novčanu rentu počev od 01.09.2022. godine u mesečnom iznosu od 1.200,00 evra, u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan isplate, primenom odredbe člana 154. stav 1, 158, 195. i 188. Zakona o obligacionim odnosima, nalazeći da se šteta ogleda u izgubljenoj zaradi usled povređivanja i gubitku zarade usled nesposobnosti za rad, kao i budućoj šteti u visini zarade koju bi tužilja ostvarila od vremena presuđenja da do gubitka radne sposobnosti nije došlo, jer se po redovnom toku stvari moglo očekivati da bi ona i ubuduće tu zaradu ostvarivala radeći kao pevačica.

Po oceni Vrhovnog suda, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo.

Naknada materijalne štete propisana je odredbom člana 185. Zakona o obligacionim odnosima, tako što je

odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo pre nego što je šteta nastala (stav 1.). Ukoliko uspostavljanje ranijeg stanja ne usklanja štetu potpuno, odgovorno lice dužno je za ostatak štete dati naknadu u novcu (stav 2.). Kad uspostavljanje ranijeg stanja nije moguće ili kad smatra da nije nužno da to učini odgovorno lice, sud će odrediti da ono isplati oštećeniku odgovarajuću svotu novca na ime naknade štete (stav 3.). Naknada u obliku novčane rente propisana je odredbom člana 188. Zakona o obligacionim odnosima, tako što u slučaju smrti, telesne povrede ili oštećenja zdravlja naknada se određuje, po pravilu u obliku novčane rente, doživotno ili za određeno vreme (stav 1.). Novčana renta dosuđena na ime naknade štete plaća se mesečno unapred, ako sud ne odredi što drugo (stav 2.). Oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi na osnovu odredbe člana 189. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Sud će uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile posle prouzokovanja štete, dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kom bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja, na osnovu odredbe član 190. istog Zakona.

U konkretnom slučaju, tužilja je povređena u saobraćajnoj nesreći koju je skrivio osiguranik tuženog, pa je tuženi dužan da joj naknadi materijalnu štetu koju je tom prilikom pretrpela, na osnovu odredbe člana 940. Zakona o obligacionim odnosima, na ime izgubljene zarade i da joj ubuduće plaća novčanu rentu, imajući u vidu da tužilja ima potpuni gubitak radne sposobnosti za obavljanje poslova pevačice, a obavljanjem tog posla se izdržavala pre povređivanja. Zbog toga teženj neosnovano ukazuje na pogrešnu primenu materijalnog prava.

Navodima revizije tužene ukazuje se na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, što nije od uticaja na odlučivanje o reviziji, imajući u vidu da revizija ne može da se izjavi zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, na osnovu odredbe člana 407. stav 2. Zakona o parničnom postupku, osim u slučaju iz člana 403. stav 2. tog zakona, što ovde nije slučaj. Takođe se navodima revizije tužene osporava ocena dokaza i izbor dokaznih sredstava od strane suda, što je takođe bez uticaja na odlučivanje o reviziji. Načelo slobodne ocene dokaza karakteriše odsustvo zakonom utvrđenih pravila o izboru dokaza i njihovom rangiranju prema dokaznoj snazi. Sud u svakom konkretnom slučaju slobodno formira svoje uverenje o dokazanim odnosno nedokazanim činjenicama, a slobodna ocena dokaza podrazumeva i slobodu izbora dokaznih sredstava, na osnovu odredbe člana 8. u vezi člana 10. Zakona o parničnom postupku.

Iz tih razloga, Vrhovni sud je odluku kao u izreci doneo primenom odredbe člana 414. stav 1. Zakona o parničnom postupku.

Predsednik veća - sudija

Gordana Komnenić, s.r.

Za tačnost otppravka

Upravitelj pisarnice

Marina Antonić